

Közvéleménykutatások – rendőrségi hangulatjelentések (1945–1946) ^[1]

A politikai elit számára mindenkor elengedhetetlen a feladata ellátásához a megfelelő tájékozottság. Az információk megszerzéséhez általában több csatorna áll rendelkezésre, melyek közül a demokratikus berendezkedésű országokban talán a legfontosabb az állami szféra tájékoztató rendszere. Forrásközlésünkben ennek a tevékenységnek egy szeletét mutatjuk be, amelyek ráadásul a kommunista párt szűrőjén keresztül közvetít véleményeket a politikai vezetésnek.

Bevezetés

A politikai elit számára mindenkor elengedhetetlen a feladata ellátásához a megfelelő tájékozottság. Az információk megszerzéséhez általában több csatorna áll rendelkezésre, melyek közül a demokratikus berendezkedésű országokban talán a legfontosabb az állami szféra tájékoztató rendszere. Ezt ismerte fel a háború utáni magyar politika és tudomány vezető gárdája, amikor a demokratizálódás következményeként, koalíciós alapon, 1945 nyarán újjászervezték a *Magyar Közvéleménykutatató Szolgálatot* (MKSZ). Az 1930-as évek második felében indult intézmény tevékenységét, melynek megszervezésekor a Gallup féle intézet volt a példa és a minta, a háború több évre megszakította.

Közép-Európában elsőként Magyarországon alakult *közvéleménykutató intézet*. A *Magyar Távirati Iroda* egyik szerveként 1949 februárjáig készítette havi jelentéseit, melyekben az aktuális politikai eseményekre és a közhangulatra vonatkozó válaszokat összegezték. A felmérések eredményeiről a Közvélemény c. szemlében adtak hírt, ahol különböző elméleti és módszertani problémával foglalkozó írók is megjelentek. A munkát Tanácsadó Testület (elnöke Ortutay Gyula) segítette és irányította. A Testület 17 tagja között többek között olyan ismert nevekkel találkozunk, mint Révai József, Vass Zoltán, Kállai Gyula, Szalai Sándor, Varga István és Horváth Barna jogszociológus, egyetemi tanár, aki a közvélemény ellenőrzéséről és kutatásáról már 1939-ben és 1942-ben tanulmányt, ill. monográfiát jelentetett meg. [popup title="„Ameddig a szabadság, a személyiség, a szellem az eszményünk, addig *öntudatos szabad vélemények nélkül nincs erkölcs és szabad közvélemény nélkül nincs magas színvonalú társadalom* [...] A közvélemény szolgálatának magas színvonala, amely egyedül felel meg a demokratikus eszményeknek, ott kezdődik, amikor nem előírni és megrendszabályozni, hanem *megszólaltatni* kívánjuk a közvéleményt" " format="Default click" activate="click" close text="Horváth Barna: A közvélemény ellenőrzése. Acta Universitatis Szegediensis, Szeged, 1939. 13. és 14. o.: A közvélemény megszólaltatása. Közvélemény, 1946. január, 4."] - írta Horváth Barna.

Az első felmérésekkel, az 1945 augusztusi budapesti próbavizsgálatokkal a *társadalom közérzetét, közgondolkodását* kívánták tesztelni. Az októberi, első országos reprezentatív közvéleménykutatás kérdései arra irányultak, hogy megtudják az állampolgárok véleményét - többek között - az újjáépítésről, a közellátás helyzetéről, az életszínvonal alakulásáról, az gyorsuló inflációról, az államosításokról, az aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről, a politikuskor népszerűségéről. Az első másfél évben kb. 150 000 interjú készítették, és a minta nagysága átlagosan 3000 fő volt.

A kérdőíveken, ill. kérdőlapokon általában több témakörben 8-10 kérdést tettek fel, többnyire zárt formában (igen - nem, egyetért - nem ért egyet vagy válasszon a felsorolt listából). A kérdések közül néhány példa: Mit tekintenek a budapesti újjáépítés legsürgősebb feladatának? (38% lakóházak, 35% hidak, közlekedés, 27% közbiztonság) Melyik hidat kell előbb helyreállítani? (60% Margit, 25% Erzsébet, 15% Lánca) Helyeslik-e a szabadkereskedelem átmeneti leállítását? (61% igen) Helyeslik-e a vendéglők, szórakozóhelyek bezárását? (57% nem) Mi hiányzik legjobban a táplálkozásban? (cukor, zsír, hús, tej, tejtermék) Sorolja fel azokat a luxuscikkeket, amelyeket a legnehezebb nélkülözni! (édesség, gyümölcs, italok, dohány, pipereszappan, rádió, újság, könyv) Ez évben hozzájutott-e ruhához? (23% nem) Reméli-e, hogy ez évben ruházatát kiegészítheti? (50% nem) Mi segíthet gyökeresen a közellátásunkon? (Minden ötödik válaszadó a feketézés letörését és a zugáru felkutatását, 40% a nagyobb szervezettséget és a jobb politikát jelölte meg.)

A Magyar Közvéleménykutató Szolgálat 1945 őszén arra is vállalkozott, hogy a budapesti helyhatósági, ill. a nemzetgyűlési választások várható eredményeit is felmérje. A becslések mindkét esetben tévedtek. Budapesten például a kommunisták és szociáldemokraták ún. egyesített munkáslistájára várható szavazatok arányát 58-60%-ra prognosztizálták, a tényleges eredmény 43% volt. A kisgazdáknál alábecsülték az eredményt, előzetesen 28-30% százalékot jeleztek, a végeredmény viszont 51% lett. A nemzetgyűlési választások előtt négy nappal (november 1.) készült felmérés sem bizonyult megfelelőnek: a kisgazdáknak 48%-ot, a szociáldemokratáknak 25%-ot, a kommunistáknak 18%-ot, a parasztpártnak 7%-ot jeleztek. A két utóbbi esetben egy százalékon belül volt a prognózis: a kommunisták 17%-ot, a parasztpárt pedig ténylegesen is 7%-ot szerzett. A győztes kisgazdáknál viszont nagy volt a tévedés, mert 57%-ot, a szociáldemokraták 17%-ot kaptak.

Az év végéig további felméréseket végeztek és visszatérő témává vált az emberek életszínvonala, bérviszonyai, közérzete és a közellátás. A városi lakosság az inflációs időszakban, különösen 1945 végén, 1946 elején megmaradt értékeit (ékszer, étkezletek, ruhanemű) megpróbálta vidéken élelemre váltani, hogy meglegyen a család napi betevője. Ez volt a batyuzás, a cserekereskedelem fénykora, amikor még volt mit piacra dobni. A közvetlen árucserre, ahol mindennek megvolt az ismert és elfogadott ára, szinte általános volt a termelő üzemek és a községek között. Egy mázsa szénért pl. 14 kg lisztet vagy 30 kg krumplit vagy 26 kg babot (borsót) lenccsét adtak.

A korabeli társadalom közérzetét, gondolkodását egy másik forráscsoport is nyomon követte és tükrözte. Ezek a *hangulatjelentések*, amelyek a belügyminisztérium, mint főhatóság, ill. többnyire a Magyar Kommunista Párt megbízásából készültek, két csoportra oszthatók. Az egyikbe azok tartoztak, amelyekben a vezető rendőrségi vagy állami tisztségviselők a *dolgozó nép* körében - az üzemekben, az utcán vagy a kocsmában - tapasztalt eseményeket, kijelentéseket, megjegyzéseket foglaltak írásba, a másikba pedig azok, amelyekben a rendőrségen dolgozó tisztek és tiszthelyettesek írták le véleményüket és továbbították azokat a párt központjába.

A hangulatjelentésekből is következtetéseket lehet levonni a rendszer támogatottságára, annak változására, hullámszerűségeire, a kritikus, ill. támogató hangulat *fészkeinek* megállapítására. Azt is megtudhatjuk, hogy hol erősebb a kritikus hang: a városokban, a községekben vagy falvakban, az értelmiségiek, a munkások vagy a parasztlakók között stb. Egy kisebb csoporton, rétegen keresztül az egész társadalom közhangulatát, közvéleményét is megismerhetjük ezekből a forrásokból.

A Politikatörténeti Intézet Levéltárában 1946 elejéről több tucat vidéki és budapesti jelentés található, melyekből a társadalom és a demokratizálódó rendőrség viszonyával kapcsolatban válogattunk - pro és kontra, pozitív és negatív véleményekből - egy csokorra valót.

A hangulatjelentések első csoportjába tartoznak a kommunista *Tömpe András feljegyzései*, aki a *Magyar Államrendőrség Vidéki Főkapitányság Politikai Rendészeti Osztálya vezetőjeként*, már csak hivatalból is, rendszeresen tájékoztatta a belügyminisztert a tapasztalatairól. Tömpe az országot járva, 1946. február 15-e és 28-a között a következőket jelentette:

„A köztársaság kikiáltása és az államforma végleges rendezése bizonyos fokú megnyugvást keltett, és a népnek általában az a meggyőződése, hogy ezzel az ország nagy lépést tett a belső rend és fejlődés útján.”

„Szabolcs vármegye jelenti, hogy a belügyminiszter úr [Nagy Imre] látogatását a munkásság nagy lelkesedéssel fogadta. Az elkeseredett és kételkedő munkásemberekbe, kisparasztlakókba bizalmat és hitet öntöttek meggyőző és határozott kijelentései a reakció letöréséről, pénzünk megszállásáról, a földhözjuttatott földjének minden körülmények között való megvédéséről.”

„A Kisgazdapárt február 24-én a tatai járásban nagygyűlést tartott, ahol elhangzott, hogy a rendőrség tagjai túlzottan egyoldalú pártpolitikát folytatnak.”

„A kormánnyal szembeni bizalom csökkenését eredményezi az, hogy az egyre szaporodó rendeletek végrehajtását a végrehajtó hatalom nem képes keresztülvinni.”

„A dolgozók országsszerte tüntetéseken adnak kifejezést annak az óhajuknak, hogy a reakciókat távolítsák el a közhivatalokból”

„A rendőrséggel szemben is elégedetlenség tapasztalható. A dolgozók kifogásolják, hogy a rendőrség nem avatkozik bele kellő eréllyel és szigorúsággal a feketézők, spekulánsok letörésére, és követelik, hogy a rendőrség a gazdasági élet üzéreivel és szedőivel szemben eljárjon. Az őstermelők a rendőrségnek a gazdasági ügyekbe való beavatkozása miatt zúgolódik. A sárospataki járásban elégedetlenek a rendőrség munkájával, mivel a járás területén gyakoriak a lopások és a bejelentés után sokszor hetekig nem történik intézkedés a nyomozás megindítására. A késői intézkedés viszont annak tudható be, hogy a járási kapitányság nem rendelkezik megfelelő számú nyomozóval, továbbá járművek hiányában a távolabb eső községekkel az összeköttetést nehéz fenntartani.”

Tömpe András 1946. március 28-án és április 12-én kelt jelentéseiben így összegezte a látottakat, hallottakat: „A rendeletek erőltet végrehajtása csökkenti a minisztérium tekintélyét. A dolgozók elégedetlenek, mivel érdekeik hathatós védelmét nem látják biztosítottak. [...] Országszerte nagy érdeklődést váltott ki a belügyminiszter személyében történt változás. [...] A kormány a feketézők ellen nem fogantatott komoly intézkedéseket, annak ellenére, hogy állandóan hangoztatja a megtorlást. Ez kellemetlenül befolyásolja a dolgozókat.”

„Heves megyében elégedetlenek a bűnügyi rendőrség munkájával. Kifogásolják, hogy a rendőrség nem tesz erélyes intézkedéseket a rablások és fosztogatások megakadályozására.” „Pécsről azt jelentik, hogy a rendőrséggel szemben kialakult bizalmatlan hangulat enyhülőben van.”

Ugyancsak az első csoportba tartoznak a Magyar Kommunista Párt megbízásából a Központi Vezetősége részére készített feljegyzések. A közhangulatról 1946 februárjában *dr. Villányi András*, aki 1945 őszétől a Budapesti Főkapitányság keretében megszervezett Gazdasági Rendészeti Ügyosztály (GRÜ) vezetője volt, a következőket írta, nem hallgatva el saját véleményét sem:

[popup title="A közhangulat vérszesen telítve van a korrupció okozta felháborodással. Nem hallgathatom el, hogy vannak közhatóságok, amelyekről más, mint a legelítélőbb megemlékezés nem is esik. [...] Az erkölcsi szanálás ugyanolyan fontos, mint a gazdasági és a demokrácia erkölcsiében egy vonalnyival sem lehet kevésbé kényes, mint a ferencjózsefi liberalizmus. A bűnözés egy és oszthatatlan, az erkölcsi fék lazulása legfelül a hozzáférhetőség, legalul a vetköztetés. Ezt szívleljék meg azok, akik a bűnözés kiküszöbölése és a hatékony üldözés helyett az epidemikus jelleg felett vitakoznak, vagy a bűnözés okainak kianalizálásával valószínűsítik meg az elmozdítás tényálladáki ismérveit. [...] Természetes, hogy ilyen körülmények között sokszorosan megdöbbentő volt, hogy midőn a rendőrség a gazdasági alvilág két bejáratát meg merete közelíteni, akadtak hírlapok, amelyek a közszabadság szentségét akarták védelembé venni nyegle kiállással és az árdrágító gengszterizmus ellentámadási kísérletéhez önkéntes előőrsknek szegődtek." format="Default click" activate="click" close text="PIL 274. f. 11/8. 52. l. "]

A hangulatjelentések másik csoportjába tartoznak a Nagy-Budapest területén - Pesterzsébeten, Csepelen, Mátyásföldön, Újpesten és a XIV. kerületi kapitányságon - az őrsökön és őrszobákban 1946 február-március hónapokban készített jelentések, amelyekben többnyire a nehéz munkakörülményekre, az ellátási problémákra, a nyomorúságos fizetésre, az elszabaduló inflációra utaló panaszokat rögzítették a legtöbbször nevüket is vállaló, saját magukról is sok mindent (iskolázottság, műveltség, politikai tájékozottság, pártállás stb.) eláruló jelentéstevő próbarendőrök, tiszthelyettesek, pártbizalmiak.

A hangulatjelentésekből kiragadott legérdekesebb részleteket kronológiai sorrendben, a különböző őrszobákat feltüntetve közöljük. Több esetben előfordul, hogy ugyanarról a témáról, ill. problémáról más-más helyről is kapunk azonos, hasonló, de akár ellentmondó véleményeket is. Mint a jeletések is tanúsítják, zömmel kommunista párttag, kevés iskolázottságú rendőrök jelentését közöljük. A forrásokban említett frakció, szeminárium természetesen a Magyar Kommunista Párt frakcióját, szemináriumát jelenti.

Forrás

Kommunista rendőrök hangulatjelentései elővárosi rendőrkapitányságokról és őrszobákból

[Másolat](#)

133. sz. őrszoba

HANGULAT - JELENTÉS

Jelentés, f. hó 8-tól f. hó 14-ig történt őrszobai hangulatról.

Jelentem, hogy az őrszobai hangulat a következő:

A fizetésünk nem hogy kevés, de még nehezen is jutunk hozzá ahhoz a kevéshez is. Mire megkapjuk, akkor már csak 5 kg babot tudunk rajta venni és azt sem tudjuk megfőzni, mert nincs fánk. Kérünk mielőbbi intézkedést, hogy minnél [!] előbb fához tudjunk jutni, mert féltő, hogy a négyes rendszernek sem tudunk eleget tenni.

A másik baj a következő. A családok panaszkodnak, hogy családjuk semmiféle kedvezményes ellátásban nem részesül a rendőrség részéről. Mert ebből a fizetésből a családjukat ruházni nem tudják. Kérjük a kapitány urat, hogy szíveskedjék (!) oda hatni, hogy a rendőr legénység családtagjaink részére kedvezményes ruházati beszerzését biztosítani.

És a kalóriával is baj van, a rendőrök panaszkodnak, hogy a múlt hónapról elmaradt 20 dkg margarint sem kapták meg és a családtagok egyáltalán nem kapnak, vagyis nem részesülnek étellemezésben kérjük[!], ugyan úgy részesüljön a családtag is kalóriában, mint a W[eiss] M[anfréd] gyári munkások [és] családtagjaink.

Korbell István

Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltár (PIL) 274. f. 11/4. ö. e. 34. Dátum nélkül, vélhetően 1946. eleje.

M[agyar] rendőrség Budapesti Főkapitányságának fogház és tolonc ügyosztálya

Február havi hangulatjelentés

Az elkeseredés úgy az anyagi, mint a gazdasági ellátás miatt a tisztviselőknél valamint az őrszemélyzetnél napról napra nő. Különösen az őrszemélyzet fizetését ha összehasonlítjuk egy ipari munkás fizetésével, aki havonta 14 és fél milliót keres, akkor látható, hogy egy rendőr 3 milliós fizetése milyen kevés. Ezen a legsürgősebben változtatni kell, mert máskülönben a legjobb elvtársak is kénytelenek lesznek a rendőrség kötelékéből munkapadjaink mellé visszatérni.

A frakció hetenkénti szemináriuma igen látogatott. Az előadó nagyon helyesen mindenkinek meghallgatja a véleményét és nézetét, és így az elvtársak nagyon sokat fejlődnek. A szociáldemokrata párt frakciójával havonta egyszer közös ülést tartunk, és így a viszony a két munkáspárt között jó.

Az elvtársak állandóan hangoztatják a B/lista mielőbbi végrehajtását, mert már nagyon itt van az ideje, hogy a rendőrséget is megtisztítsák a reakciótól. Különösen a főparancsnokság és a főkapitányság magasrangú komoly pozícióban lévő régi rendőrtisztjeit (Róna, Németh Kálmán, Barcs Tibor stb.) kellene már elmozdítani kulcspozíciójukból.

PIL 274. f. 11/4. ö. e. 35. l. Dátum és aláírás nélkül, 1946. március.

109. sz. őrszobán

HANGULAT JELENTÉS

1. Örömmel és megelégedéssel vettük tudomásul egyik bajtársunk elbeszélését, hogy Szálasi Ferenc „nemzetvezető” és a többi fasiszta társait kivégezték
2. A rendőr[rs] szemszögéből nézve azt látjuk, hogy nem intézkednek kellően hogy az éjszakai őrzáratok zseblámpával el legyenek látva, mert éjszaka lámpa nélkül intézkedni nehéz.

*3. A hangulat politikai szempontból az őrszobán jó csak a szolgálat megnehezítése és a gazdasági nehézségek miatt a gyűlésekre és a szemináriumokra nem tudunk minden esetben eljárni, csak részben.

*4. A tisztálkodás[!] az őrszobán csak részben tudjuk elvégezni, mert pénzünk szapannra nincs, az elgondolásuk az, hogy az államkincstár minden hónapban kiutalna őrszobánk részére legalább 25 dkg szappant.

*5. A környékbeli lakosság meg van az őrszobával elégedve. Kivéve a házi asszonyunkat, ki igencsak nem szíveli a demokratikus rendőrséget, és ha csak teheti, piszkálódik ellenünk, és szeretné ha az őrszoba elköltözne a házából, hogy ő egyedül lehetne egymaga a 3 szobás és konyhás lakásban. Az őrszobán lévő bajtársaim véleménye az, hogy a fasiszta szellemű háziasszonyunkat nem ártana hivatalból figyelmeztetni, hogy az a világ elmúlt, amelyben ő oly szívesen élt a múltban.

Szabadság!
Vindics Kálmán
bizalmi

PIL 274.f. 11/4. ó. e. 37. Dátum nélkül, 1946. március.

* * *

Budapesti Főkapitányság Bűnügyi Osztálya

HANGULATJELENTÉS

Múlt hó 19-én tett jelentésem óta a Bűnügyi Osztályon a hangulat csak annyiban változott, hogy a közelgő B-lista veszélye még jobban összekovácsolta a reakciósokat. Kisebb csoportok suttogása látható imitt-amott, minden csoport egy reakciós sziget. Ennek természetes következménye, hogy az utóbbi hónapban idehelyezett demokratikus felfogású új rendőrtiszteket nem szívesen látják.

Az ellátás terén az elégedetlenség a tetőfokára ért, főleg az igazságtalan elosztás és a házi konyha gyatra működése miatt. Ezen a téren sürgős intézkedésre van szükség.

Budapest, 1946. évi február 23-án

Selmeci Alajos
r[endőr] i[gazgatásrendészeti] őrnagy
a Bűnügyi Osztály segédhivatalának vezetője

PIL 274. f. 11/4. ó. e. 43.

* * *

M[agyar] Államrendőrség pesterzsébeti ker[ületi] kapitánysága

Másolat 122. sz. őrszoba

HANGULATJELENTÉS Pestszenterzsébet, 1946. évi február hó 28-án.

Jelentem, hogy az őrszoba keretében a hangulat kielégítő, a ruházkodást illetően már kb. 70%-nak van köppenye [!], és az nagyban emeli a rendőr önbizalmát az intézkedésekben. Az élelmezés tekintetében sokban segít a 10 naponkénti természetbeni juttatás, de ez sajnos kevés, mert a rendőri fizetés a kinti árakhoz viszonyítva nagyon kevés, mert még egy kiló zsírt sem kapunk érte. És ez bizony lehangolja a rendőröket, de minden erőnkkel azon vagyunk, és rámutatunk, hogy kik ezeknek az előidézői, hogy nem szabad elcsüggedni. Politikai szempontokból a rendőröket az őrszobán kimerítően tájékoztassuk [!] úgy bel, mint külpolitikai viszonylatban az aktuális politikai helyzetről. A szemináriumon az idáig oktatott anyagokat vették át, ahol igen szépen és elég sokan szóltak hozzá az idáig elhangzott előadásokhoz, az őrszobáról hiányzott [!] a szemináriumon a következők: Bíró Sándor, Padány Jenő, Montányi Gyula és Kis 12 Mihály, Bíró Sándor, és Montányi Gyula igazolta, Padány Jenő és Kis 12 Mihály kellően igazolni nem tudták. A Rendőr Otthonban az őrszobáról már többen járnak fel mint idáig, mert azt mondják a fiuk [!], hogy lehet szórakozni, táncolni és változatos műsor van. Csak azt mondják, hogy ha előadást hirdetnek, azt tartás [!] is meg, s ne pedig úgy [!] mint a szerdára kitűzött előadás is elmaradt, és így bizalmatlanok lesznek a további előadásokhoz. A keddi pártnapon a gazdasági helyzetről volt szó, ahol három rendőr vett részt.

A nép körében nagy az elkeseredés a percnkénti nagy áremelkedés miatt, azt mondják, hogy ha még sokáig így tart, forradalmat csinálnak, mert ezt már sokáig nem bírják. Mert már az utolsó ruhadarabjukat is elcserélik, kénytelenek lesznek elmenni lopni, mert már sokáig nem bírják. Mi igyekezzünk a népet türelemre bírni, de már azt mondják, hogy csak tényekben bíznak, a szép beszédből már eleget hallottak. Azt is mondják, hogy minek vannak a rendőrök, hogyha nem tudják a feketézöket és a népnüözöket megfelelő helyre juttatni.

Kmf.
Zukermann Sándor s. k.
őrszoba bizalmi

PIL 274. f. 11/4. ó. e. 47. I.

* * *

Int[ernáló]tábor őrszoba

Hangulat jelentés

Jelentem, hogy a csepeli internálótábor őrségének legénysége hangulatát nagyon rosszul érintik a hanyag fizetés, mert más osztályok napokkal előbb megkapják a fizetésüket, úgyhogy mire a pénzt mi kézhez kapjuk, az árak háromszorosára emelkednek.

Továbbá jelentem, hogy bajtársaim közül nagyon rossz hangulatot kelt, hogy márciusi élelmezésünk nagyon rossz. Kifogásolják, hogy márciusi óra fizetésünkéből 1,00.00.- [!] pengőt levontak, ugyanekkor az élelmiszer kiosztásánál mégis fizetni kell. Bajtársaim közt nagy elégedetlenséget szít [!], hogy az ellátás családtagjainkra nem terjed ki. Bajtársaim kifogásolják, hogy miért nem kapjuk meg a munkás cigarettára az utalványt, hogy olcsóbban hozzájuthassunk.

Jelentésemhez hozzáfűzöm, hogy bajtársaim tagdíjukat rendszeresen fizetik. Könyveiket ellenőrizni. A lakosság köréből nagyon rossz híreket hallani, aminek kinyomozását kezembe vettem. Az eredményről következő jelentésemben jelentést teszek.

Győri 6 József s.k.
bizalmi

XIV. ker. kapitányság rendőri pártcsoportja

Hangulatjelentés
1946. február hónapról

A rendőrség tagjainak fizetése teljesen elégtelen. Míg ezelőtt a rendőr fizetése magasabb volt, mint egy szakmunkás fizetése, ma egy szakmunkás egy hét alatt keres annyit, mint a rendőr egész hónapban. Ennek folytán igen sok új rendőr, akik azelőtt szervezett munkások voltak, és így a dolog természeténél fogva demokratikus [!] legmegbízhatóbbak, a leszerelés gondolatával foglalkoznak, de a rendőrök nemcsak a munkásokkal vannak hátrányban, hanem még a többi közalkalmazottal szemben is, mert pl. a rendőrségnél teljesen ismeretlen fogalom a túlóradíj és egyéb pótlékok amiben példának okáért a honvédség tagjai bőven részesülnek az a veszély [!] fenyeget, hogy az új rendőrök közül csak az úgynevezett lumpenporetár [!] réteg marad meg, akik a legjobb esetben politikailag indifferensek [!] A régi rendőrökről köztudomású, hogy több ízben ellenségesen állnak szemben a demokráciával vagy legjobb esetben közömbösek, sürgős intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy ez a helyzet megváltozzék és a rendőrség a munkásrétegekkel alaposan felrészíthető legyen, és ezáltal a demokráciát a közeljövőben várható harcok során biztosan építhessen egy 100%-ig megbízható rendőrségre amely a jelent(!) körülmények között még nem mondható el. E tekintetben a régi rendszer példát mutatott az iránt, hogy a karhatalmi szervek az államgépezet valóságos kedvencei voltak akiket anyagiak terén a lehető legbővebben elláttak. Emellett ezelőtt egyes kapitalista szervek, mint pl. a Gyoszföld is bőkezűen gondoskodtak, ha erre felkérték őket a rendőrségnél.

Az illetmények rendezésének sürgős szüksége mellett a legégetőbb kérdés a rendőr legénység ruha és főleg cipő ellátásának kérdése, mert a nemrég kiosztott köppenek [!] is hamarosan lekerülnek a rendőreinkről. [!] Az időjárás jobbrafordultával és itt maradnak ruha nélkül. A sanyarú anyagi helyzet miatt gyakrabban fordulnak elő eltévelyedések és korrupciós jelenségek az őrszemélyzet tagjai között, ami az éhező és rongyos rendőrök között legalábbis nem meglepő. A szökések, a szolgálat hanyag ellátása és a fegyelem elégtelen volta is végső fokon a fenti körülményekre vezethető vissza. Mindehhez járul a négyes rendszer újbóli bevezetése, ami az őrszemélyzet körében rendkívül népszerűtlen és semmi képpen [!] sem volt szerencsés gondolat, hanem egy rosszul felfogott takarékosági szempont érvényesítése. A négyes rendszer bevezetése mellett nagymértékben megnehezítette a szabadidővel alig rendelkező rendőr legénység bevonását a pártba való aktív munkába. A holtfáradt rendőr szabadidejét pihenéssel és a családjára kívánja eltölteni. A múltban is a nehéz szolgálat többek között azt a célt szolgálta, hogy a rendőr [!] gondolkodás nélküli géppé alacsonyítsa le. A [!] különösen a régi rendőrök a 24-es rendszer bevezetését a rendőrségen belül a demokrácia legfőbb vívmányának tekintették.

A B lista kapcsán megürrülő helyekre kívánatos volna, hogy akár átminősítések árán is a már eddig pártszempontból hasznos munkát végzők és pártszempontból megbízható elvtársakat állítani, akik természetesen szakszempontból is megfelelnek, illetve kilátást nyújtanak arra, hogy a szakismereteknek rövid időn belül elfogják sajátítani.(!)

Budapest, 1946. március 4.

Lovas
pártcsoport titkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 52. I.

M. államrendőrség pesterzsébeti ker. kapitányság

Jelentés
Pestszerterzsébet, 1946. évi március hó 4-én.

Jelentem, hogy az őrszobában a legénység hangulata az utóbbi időben nem a legjobb a drágaság miatt van az utóbbi időben a legnagyobb elkeseredés, mivel a fizetés szerintük még két liter olajra sem elég, azonkívül hol van a liszt, a kenyér, a tüzelő, a szappan ruházkodásról nem is szólván. Sokaknak már nincs egy fillérjük sem, amivel [!] az egész hónapra való kenyerét kiváltotta. Sokan sérelmesnek találják azt is, hogy a mostani fizetésünkből is levontak még négyszázezer pengőt és azt sem tudják, hogy mire, pedig illő volna, hogy tájékoztassák egy kissé a legénységet, hiszen az ő pénzükről van szó. Egyébként azt is sérelmesnek találják, hogy miért nem tudják mind a tíz napi ételmelet egyszere kiadni, mert most a márciusi hónap első tíz napjára kell már az ételmelet kiadni, és még a februári margarint sem kapták meg és még sok olyan dolgot, ami általános jelenség a drágaság és a nincstelenség.

Párttagsági fizetéseinknek [!] eleget tettek, pártstétre járnak. A szabad Népnek az előfizetését a nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel nem bírják vállalni, mivel szerintük a megélhetésre is kevés a fizetés, de a legtöbbjük példányonként vásárolják [!], és így is egy csekély rész mereven elzárkózik előle. Az őrszobában a bajtársiasság meg van [!]. A csüttörtöki értekezletre csak azt kifogásolják, hogy abban a hiszemben voltak, hogy az ő nehéz gazdasági helyzetükről lesz szó, és ami a mostani problémák megvitatása azzal szemben a versenytervezet kidolgozása volt a beszéd tárgya, amihez a legtöbb nem tudott hozzászólni.

Egyébként az őrszobában más újság nincs, az őrszoba keretében a polgári lakosság is sincs [!] megelégedve a mostani nagy drágasággal, mivel az ő keresetük is oly csekély, hogy képtelen[ek] megvásárolni azt az árut, amire szükség[ük] van.

Fali újság az őrszobában működik.

Kmf.

Pinczel Lajos s. k.
bizalmi

Másolat hitelűl.
Pesterzsébet, 1946. március 11.
(Knopfler Pál)

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 53. I.

Jelentés
[Csepeli kapitányság, 108. számú őrszoba]

Csepel, 1946. évi március 6-án a 108. sz. őrszoba legénységének panaszai és fájdalmai, a gazdasági helyzete. 1./ a fizetésük legnagyobb elkeseredést jelent, mert amit jegyre kapunk, mégsem tudunk kiváltani, mert a fizetés borraivalónak is kevés. 2./ A ruha és a bakkancs [!] ellátás, erről még nem is beszéltek, ahogy már le vagyunk rongyolódva, Lukas bakkancsban [!] állunk kint a poszt helyen, vagy őrhelyen és éhesen, mert még azt a kis kalóriát is hiányosan kapjuk meg. 3./ Legfájdalmasabb a családtagoknak orvosi kezelése, vagy az orvosság megváltása, olyan magas árakat kérnek érte, hogy mi azt sehogy sem bírjuk kiváltani. Ami most is megtörtént, egy kis üveg szíverősítőt 2 millió 568 ezer pengőt kellett volna fizetni, ha lett volna. Egy igazi poretárnak [!] az anyagi helyzete, ha családtagja beteg nem bír 20 filléres orvosságot kiváltani.

Kérdezzük a vezető elvtársaktól, hogy mi poretár [!] anyáknak a fiai vagyunk és azért jöttünk ide, hogy örködjünk a népi demokrácia megvalósításáért, több vezető elvtársunk van már vezető állásban és velünk [!] szemben mi szegényebb sorból ide jöttünk, hogy segítségükre legyünk, és megvédelmezzük őket, mint igazi vezetőket, és segítségük őket a mi nagy tanítómestereink Marx, Engels, Lenin és Szallán [!] igazi politikájára és mégis minket úgy kezelnek mint mostoha anyát a mostoha gyermekeit. Mink [!] a múltban is az ország mostoha fiai voltunk, mégis szeretnénk már ha úgy kezelnének bennünket, mint édesapát az édes gyermekét. Elég már a szenvedésekből.

A politikai szempontból én, mint a szeminárium vezetője Szobácsi József új rendőr jelentem, hogy 125 MKP rendőr közül vezető szemináriumra jár 4, a haladó szemináriumra 14 fő, kezdő szemináriumra jár 47 fő. Hétfői taggyűlésre jár átlag 6-7 fő.

Kérjük a vezető elvtársakat, hogyha csak lehet, szerény kis kérésünket tolmácsolja az illetékesek elvtársakhoz. [!]

Szabadság
Szobácsi József

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 56. l. 1946. évi március 6.

* * *

Mátyásföld Kerületi Kapitanyság

HANGULATJELENTÉS

Mátyásföld, 1946. március hó 7-én

Jelentem, hogy a bajtársak érdeklődési köre elsősorban az ellátás körül forog. Egy éven keresztül koplaltak és azt mondják ma már, hogy nem tart ez sokáig, és meg fog javulni az ellátás.

Egy nagy baj van a kapitányságon és ez a baj Papp Imre [endőr]sz[áza]d[o]s gazdasági tiszt személye. Merem állítani, hogy a leszerelés nagyrészt azért történik, mert szabadon garázdálkodik Papp Imre. Párt különbség nélkül féktelenül gyűlöli mindenki a gazdasági tisztet, aki nyíltan folytatja üzemeit.

A bajtársak demokráciát várnak, de nem azt, hogy mindenkinek a cukoradagja kevesebb legyen 4-8 dekával, és azt nekik egy internált mérje ki. Papp Imre egyetlen bizalmasa egy Simon Mihály nevű internált, akinek a hatalma felér egy tiszt beosztásával.

Eddig nem jelentettem, de most már kínos az ügy, és kommunista létemre nem titkolhatom tovább, hogy a legénység körében az van elterjedve, hogy Papp Imre azért nem lett a sok feljelentés dacára elhelyezve Mátyásföldről, mert Péter Gábor elvtárs jár az ő Mercedes kocsiján. Ezt nem tekintik a mátyásföldi rendőrök jó demokratikus propagandának.

Általában az a vélemény, hogy nincsen elég erős rendelkezés a nagy feketézők szertelen manipulációja ellen.

A mai tüntetést a maga valóságában fogták fel. Módomban állt beszélgetni velük, amikor a rádióközvetítés elhangzott és mindenki meg volt elégedve a munkáspárti vezetők erélyes beszédével, csak már a végrehajtást várják.

Egyéb jelentenivalóm nincs.

Kmf. Süle József
[endőr]ny[omozó] alhadgy.
frakciótitkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 57. l.

* * *

Másolat
Budapesti Főkapitanyság
Központi
Frakcióvezetőségének Budapest

Az újpesti kerületi frakció-tagság az alábbi beadvánnyal fordul a Központi Frakcióvezetőséghez, kérve, hogy a beadványban foglaltaknak orvoslására megoldást találjon.

Az országon végigvonuló gazdasági válság és az infláció az egész munkásságot súlyosan és katasztrofálisan érinti, de hatványozottan áll ez az Államrendőrség minden beosztottjára, de különösképpen az őrszemélyzet tagjaira.

A rendőrség tarthatatlan helyzete a következőkből adódik:

Pénzbeli juttatása, amelyet havonta előre kap meg, oly minimális, hogy 1-2 nap múlva az árak rohamos emelkedése folytán még a jegyre kiutalt maximális áru élelmiszer mennyiség megvásárlására sem elégséges, nem is beszélve a lakásadó és a közművek számláinak kiegyenlítéséről. Ehhez járul még az a körülmény, hogy a rendőrség ruházati és lábbeli ellátása egyáltalán nem tekinthető megoldottnak; az őrszemélyzet kis létszáma miatt szolgálatuknak fokozottabb mértékben való igénybevétele szükséges és a velük szemben támasztott követelményeknek (szolgálat pontos betartása, fegyelem, hozzáférhetetlenség) ilyen nehéz körülmények között. Nem tudnak eleget tenni. Mindezek a követelmények a ma szolgálatot teljesítő rendőröktől a legnagyobb öntudatot, önfeláldozást és áldozatvállalást követelik. Ilyen körülmények között nehéz szolgálatukat még a minimálisnak sem nevezhető élelmezés mellett látják el, és az őrszemélyzet vezetőinek energiájuk nagyrészt [!] arra kell fordítani, hogy a végső kétségbeesésükben leszerelésüket kérő rendőröket ígéretekkel, biztatással visszatartsák.

Az újpesti frakció sérelmesnek tartja azt, hogy a mai demokratikus viszonyok között a tisztikar és a legénység közti fizetéskülönbség szembetűnően nagy.

Kérjük a Központi Frakcióvezetőséget, hogy a Pártvezetőségen keresztül hasson oda, hogy a rendőrség tagjai ruházat és élelmiszer-ellátás tekintetében fokozottabb mértékben való juttatásban részesüljenek, valamint a fizetések általános emelését, és a tisztii és őrszemélyzeti fizetések közötti nagy különbségek eltüntetését vigye keresztül.

Újpesten, 1946. március hó 9-
én.

Szabadság!

Az újpesti rendőrség kommunista frakciójának tagjai:
[olvashatatlan aláírások]

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 64. l.

* * *

102. őrszoba

Hangulatjelentés

Pesterzsébet, 1946. március hó 11-én

Jelentem, hogy az újságról kimutatást nem tudok összeírni, mert nincsen, mint aki van [!] a régi, vagy példányonként vásárolja.

Szeminárium hallgatók az Őrszobáról 2 fő van, Simoncsics Ferenc és Stubert Lajos. A harmadik személy kimaradt, név szerint Madarász Balázs. Az utóbbi nem tartotta érdemesnek a szemináriumi oktatást.

Az Őrszoba keretében a fizetés és a dohányjegy végett nagy elégedetlenség és a kalória rendszer is még a február hóról van, zsiradék, amit nem kaptunk meg, és ha már pótjegyet nem kapunk, akkor kapjuk a dohányjegyet, amire a cigarettát olcsóbban be lehet szerezni.

Ezen kell sürgősen segíteni, mert másképpen nagyobb bajok származnak majd.

Kmf. Stuber Lajos s. k.
rendőr bizalmi

A másolat hitelűl:
Pesterzsébet, 1946. márc. 16.
Knopfler Pál
frakció titkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 66. l.

Másolat 129. sz. Őrszoba

HANGULAT-JELENTÉS Pestszenterzsébet, 1946. évi március hó 12-én.

Jelentem, hogy a 129-es Őrszobán a helyzet lényegében nem változott. Nincs meg a bajtársakban az a lendület amivel ezt a meglévő fiatal demokráciát táplálni lehetnek [!], nincs meg az együttérzés, hiányzik a kölcsönös megbecsülés, az örökös torzsolkodás [!] és lebecsülés uralkodik, noha itten nagyban szerepet játszik a két öreg Őrszobaparancsnoknak a tevékenysége, nem azért mert öregek, hanem nem tudják vagy nem akarják megérteni az idők szavát, mit tudják azok azt, hogy hogyan kell a demokrácia szellemében vezetni egy Őrszobát, minden olyan sablonszerűen megy, szóval egyáltalán nem kielégítő az Őrszobai helyzet, a tisztaság terén az utolsó után következünk, hiányzik a demokratikus vasököl, ha kell oda is sujtson [!], nincs meg az az ember, aki azt mondaná, hogy már pedig ennek így kell lenni, mert ez így szolgálja a te javadat is, hogy lehet ott a demokráciáról beszélni mikor az Őrszobaparancsnok úr név szerint Horváth 27 István alhadnagy, az egyik reggeli eligazításnál azt a kijelentést tette, hogy mink [!] ne nagyon politizáljunk, mert ez a helyzet esetleg nem sokáig marad, és később csak baj lehet belőle, hát kérem én az elvtársakat, való egy ilyen Őrszoba parancsnoknak? Még rendőrnek sem jó, mert csak fertőz. A másik Fülöp 3 János főtörzsőrmester a „fűszeres”, annak meg valószínű, hogy csak üzlet jár az eszébe [!], elvégzik ők a rájuk rótt feladatot, meg is írnak mindent el is igazítják a rendőröket még le is ellenőrzik, de ezzel megszűnt minden tudományuk, nem mondom tetszik is ez a bajtársaknak, de azt orvosolni kell sürgősen, nagyon aktuális lenne mind a két parancsnoknak a leváltása és friss erő bevezetése, mert ezek nagyon elavultak. Továbbá jelentem a szervezési munkálatokat végezzünk, bár a fiatalok közül eddig csak egyet tudunk beszervezni MKP tagnak és belátjuk, hogy ez nem teljesítmény, de el nem csüggedünk, az újsággal már mint a Szabad Nép terjesztése és előfizetés itt már az anyagi játszik nagyban szerepet. Ha az előfizetési tömbök egyidőben érkeztek volna a fizetéssel akkor ötven fizettek volna elő, de mivel 3 napot késett, így csak egynek volt anyi [!] bátorsága, jobban mondvá esze, hogy meghagyta a pénzt rá így az előfizetők száma 1.

A népközhangulatról felvilágosítást adni egyáltalán nem tudunk mivel a tisztelt bajtársaim inkább két deci bor után érdeklődnek, mint hogy az ilyesmi érdekelné őket. A versennyel kapcsolatban a dolgokról a szó legszorosabb értelmében egyáltalán szó sincs. Feledésbe megy minden, itt megint csak az Őrszobaparancsnokokat kell megemlíteni, kinek kötelességük lett volna ismertetni, és helyes irányba terelni az Őrszobára beosztott rendőröket.

Jelentésem záradékául sürgős helyzetváltozást indítványozok, minek következtében mind a két parancsnok leváltását, vagy kicserélését kérem.

Kmf.

Schiewert József s. k.

pr[ó]b[a] rendőr bizalmi

Másolat hitelűl:
P.e. 1946. március hó 16.
Knopfler Pál
pártcsoport titkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 67. l.

M. államrendőrség pesterzsébeti ker. kapitányság

Másolat 146. sz. Őrszoba

Hangulat-jelentés

Soroksár, 1946. évi március hó 12-én

Jelentem, hogy a taglétszámunk nem változott. A pártnapon 6 rendőr volt jelen. Szatmári, Sólyom, Kozma, Ott, Major, és Tarr. Rendőrtthonban tartott előadás elmaradt, mert a rendőrök nem voltak jelen. A 146. sz. Őrszobáról 6 rendőr volt jelen. Gazdasági téren nyomott a hangulat. Az élelem nagyon kevés, még a múlt havi margarint sem kaptuk meg. Nagyon kevés a fizetés.

A Faliújság szerkesztése nagyon gyenge, mert nincs rendőr, aki írjon. A pénteki szemináriumon 1 rendőr sem volt jelen. Részben szolgálat miatt részben igazolatlanul volt távol. Az Őrszoba parancsnokkal való együttműködés megvan.

Az Őrszoba hangulata a csütörtöki tüntetéssel kapcsolatban egyes rendőröknek nem tetszett az, hogy ki kellett vonulni. Főleg a Kardos rendőrnek, mert ő azt állítja, hogy Demokrácia mert ő nagyon sokat dolgozik és mégsem kap rangot. [!]

A lakosság hangulata a munkásság részéről nagyon gyenge. Mi ahogyan látjuk a lakosság hangulatát, a munkás nép bármelyik percben készen áll arra, hogy a reakciót gyökeresen kiirtsa. Jelentem, hogy vasárnap röpcédulákat szórtak széjjel a faluban, a röpcédula tartalma „le a kommunizmussal le a demokráciával” mi ahogy az esetet megtudtuk rögtön kimentünk és kutatni és megfigyelni kezdtünk, hogy ki szórja a röpcédulákat. De sajnos még ezidáig nem tudunk nyomára akadni.

Kmf.

Szatmári s. k.
Sólyom s. k.
bizalmiak

A másolat hitelül
Pesterzsébet, 1946. márc. 14.
Knopfler Pál
pártcsoport titkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 69. l.

* * *

M. államrendőrség pesterzsébeti ker. kapitányság

Másolat 151. sz. őrszoba

Hangulat-jelentés

Pesterzsébet, 1946. március hó 13-án

Jelentem, hogy a 151. sz. őrszobán a hangulat kezd elkeseredett lenni, ennek oka a borzalmas drágaság, ami napról napra növekszik és a mi fizetésünk ezzel szemben mindig csak rosszabbodik. Jó volna, ha sürgősen javítanának ezen a dolgon, mert ez már tűrhetetlen állapot, hogy a havi fizetés még a dohányszükségletet sem fedezi már lassan és azok az alkalmazottak, akik nálunk alacsonyabb fizetési osztályban voltak idáig, már több fizetést kapnak, mint a rendőrök.

Az intézkedések [nyomán] a fegyelem javulóban van az őrszobán, csak Karikó László és Horváth 37. Sándorral van baj, akik hanyagok és piszkosak ebből kifolyólag csak rongják az őrszoba nívóját, jó volna, ha már leszereltetné őket, mert ezek úgysem akarnak rendőrök maradni és így a testületre ártalmasak.

Jelentem továbbá, hogy a Komm[unista] Párt tagok létszáma 2 fővel csökkent az őrszobán, ezek Német 9 Antal és Csordás László. A Komm[unista] Párti létszám maradt 20 fő.

A Szabad Népet olvassák az őrszobán, csak az a baj, hogy drága az újság és így csak két előfizető van. Ezek Máthé Ferenc és Lautsch Béla.

A fali újság szerkesztése is rendszeresen folyik az őrszobán.

Kinn az életben a nép hangulata elkeseredett, ennek az oka az, míg a munkásság rohammunkával dolgozik az ország újjáépítésén addig, azok a rohadttal hazaáruoló bitangok lopnak, csalnak és feketéznak, a munkásság kárára, míg a munkás a napi kukoricakenyerét sem tudja kiváltani, addig ezek az ingyenélők dollárt és aranyért vásárolnak, zabálnak, de nagyon tévednek ha azt hiszik, hogy ez tovább is fog menni, hát nem a munkásság már eleget várt és türelmetlen, most már dönteni fog, és akkor pedig jaj lesz annak aki az útba kerül, mert kegyelem nem lesz többé a számára.

A múlt heti szemináriumról nem hiányzott senki, habár a szombati napon létszámhiány miatt nem lett megtartva.

A keddi pártnapon 6 rendőr vett részt, mely Március 15-e címmel lett megtartva, mely magában foglalta a Szabadságharc történetét.

Máthé 2 Ferenc s. k.
pr[ób]a rendőr bizalmi

A másolat hitelül: Pesterzsébet, 1946. március 14.
Knopfler Pál
pártcsoport titkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 77. l.

Másolat

Rendőrségi hangulatjelentés

Jelentés

Az őrszobák hangulata általában hasonló egymáshoz. Mind egyezik abban, hogy kevés a fizetés, azt mondjuk, hogy egy havi fizetés nem elég egy heti megélhetésre.

Természetbeni ellátásukkal egyáltalán nincsenek megelégedve, mert kalóriát nem kapnak és márciusban 3 kg kenyérmel egyebet nem kaptak.

Az öltözködés terén is vannak panaszaik. A köpenyt már nagyrésztük megkapta ugyan, de a jó idő beálltával le kell vetni a köpenyt és ismét rongyos polgári öltözetben lesznek kénytelenek szolgálatukat teljesíteni. Mind sürgősebbé válik tehát a zubbony és nadrág kiosztása, mert különben nem fogják tudni megtartani a demokratikus rendőrség különben is nehezen kivívott tekintélyét. A legénység nagy részének lábbelije nincsen s ha végre megkapják a bakkancs kiutalást, a Főkapitányságon kijelentik, hogy csak 46-os bakkancs van az általában 41-43-as lábakra. Ezen igen csodálkoznak, és a reakció mesterkedését látják benne. Azt mondják, ne csodálkozzon azon senki, ha ilyen nagy hiányosságok mellett nem tudják rendszeres teljes odaadással elvégezni a rájuk bízott feladatokat.

A csepeli kapitányság vezetőjével eddig meg vannak elégedve, és kíváncsian várják további működését.

Az őrszobán [a] fegyelem, a legénység egymás közti viszonya kielégítő. A 134. sz. őrszoba legénysége panaszkodik, hogy az őrszoba parancsnoka beosztottjaival szemben durva magatartást tanúsít és igen gyakran vannak reakcióknak mondható kijelentései. Kéri leváltását.

Csepel, 1946. március 16-án.

Jakab s. k.
r[endőr]ny[omozó] sz[áza]d[os]

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 50. l.

* * *

134. sz. őrszoba Csepel, 1946. évi március 16-án

Hangulat jelentés

Jelentem, hogy a 134. számú őrszobán a közhangulat mindinkább veszélyesebbé válik, a semmit érő természetbeni avagy pénzbeli illetmények terén, mert bizony amennyit nekünk juttatnak többet is illetnének meg. Márpedig, ha így húzzák és halasszák a mi ügyünk intézését, akkor rövidesen azt észleljük, hogy a demokratikus gondolkodású illetve érzésű emberek, kik a mai társadalom igaz hívei, azok családjuk fölemelése érdekében kényszerültek más kereseti forráshoz folyamodni, mert megélni képtelenek.

Tehát kérjük az erre illetékeseket, hogy nagyobb figyelemmel tekintsenek a rendőr anyagi helyzetére.

Ami a politikázást illeti, eléggé rendben folyik, külön hozzáfűzni valónk nincs. Szervezés terén nem javíthatunk, mert mind párttag, főleg Szoc[iál]Dem[okrata], amit pedig külön szeretnénk közölni, van két kommunista párttagunk, név szerint Mike László és Ruzsnyák János, kik pártkönyvvel a zsebükben semmiféle gyűlésre nem mennek, de még csak tagdíjat sem fizetnek.

Hát ilyen kommunistára aztán nincs szükségünk.

Ténykedésükről majd az őrszoba parancsnoka Jordán Bálint nyilatkozik

Van egy rendőrünk: Szőregi Sándor, ki november óta a testület állományában van igen fájlalja, hogy még bakancsot sem kapott, kérjük, amennyiben lehet részére kiutaltatni szíveskedjenek.

Heti jelentésünket lezárjuk.

Kocsis 2 László s. k.
Pr[óba] rendőr
őrszoba bizalmi

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 85. l.

Hangulat jelentés

Jelentem, hogy a IX. ker. M.K.P. karhatalmi frakció tagságának 50%-os emelkedése folytán a frakció tagságának hangulata bizakodó. A nehéz anyagi helyzet viszont a tagság hangulatát némileg befolyásolja. A régi és az új rendőrök között a viszony a lehető legjobb. A régi rendőrök között kezd felengedni az a tartózkodó magatartás, ami a múltban jellemezte őket. Igen sok régi rendőr lépett be a verseny tartama alatt a pártba. A szociáldemokratákkal a lehető legjobb a viszony. Ennek következtében már ebben a hónapban közös pártnapot tartottunk. Pártnapunk tekintélye napról napra láthatóan növekszik. Az új szemináriumaink most kezdődtek, a központi szemináriumra 10 hallgatót küldtünk, a kerületben pedig a kezdő szeminárium kb. 50 taggal indult.

Más jelenteni valónk nincs.

Budapest, 1946. március 20.

Taródi Zoltán
fr[akció] titkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 95. l.

109. sz. őrszoba

HANGULAT JELENTÉS

1./ Az őrszoba legénysége az elmúlt hét politikai eseményeit figyelemmel kísérte és nagy felháborodással vette tudomásul [popup title="Schurcsill [!] háborúra uszító beszédét," format="Default click" activate="click" close text="1946. március 5-én Sir Winston Churchill, az angol konzervatív párt vezére (ekkor már nem volt miniszterelnök) a fultoni Westminster College-ban tartott előadást, melyben felhívta a figyelmet a Szovjetunió expanziós törekvéseire, és először használta a „vasfüggöny” kifejezést Európa megosztottságával kapcsolatban. („A Balti-tenger melletti Stettintől Triesztig egy vasfüggöny húzódik keresztül a kontinensen. E hatalmas kommunista birodalom ambíciói messze túlszárnyalják a cári idők álmait.”) Churchill a fultoni beszéd leglényegesebb javaslatának azt tekintette, hogy az angolok és amerikaiak az atomfegyver támogatásával hozzanak létre egy egységes Európát, amelyből egyetlen nemzetet sem szabad tartósan kirekeszteni.”] de annál nagyobb örömmel hallgattuk és olvastuk Sztálin Elvtárs visszavágó nyilatkozatát.

2./ Szolgálat tekintetében kifogás nincs, bár sokszor zúgolódnak (kevés az élelem, kevés a fizetés), és még ezek felett nehezítik a szolgálatot. De azért túrnek és szenvednek, mert tudják, hogy nagy áldozatot kell hozni a demokráciáért.

3./ Bajtársiaságban, fegyelmzettségben az egymás iránt adott tiszteletadásban az őrszoba a legmagasabb fokon áll. Az őrszoba olyan, mind (!) egy család, mely teljesen egyé (!) van forrva. Jelentésírásakor egymásnak segítenek, közösen megtárgyalják, hogy is lenne jobb. Szakkérdésekben egymást tanítják, oktatják. A kapott utasításokat pontosan végrehajtják. Az őrszoba tisztaság szempontjából kifogástalan, hiszen a mi érdekünk is, mert családi otthonunk után második otthonunk.

4./ Párt szempontból is élen halad az őrszoba. A párttestéket látogatjuk. A szemináriumokon részt veszünk. A tagsági díjat pontosan fizetjük.

Jelentésem rövidségének oka: az elmúlt héten keveset voltak a fiuk között.

Csepel, 1946. évi március hó 21-én

Vindisch Kálmán
őrszoba bizalmi

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 99. l.

Mátyásföld Kerületi Kapitányság
M.K.P. Frakciója

Hangulatjelentés
Mátyásföld, 1946. március 24.

Jelentem, hogy a most történt alhadnagyi kinevezések az őrszemélyzet körében igen vegyes érzelmeket váltottak ki. Mi természetesen örültünk annak, hogy valamennyi (6) új alhadnagyi M.K.P. tag. A kinevezések óta kezdenek orientálódni - érthető okokból - a pártunk felé.

A hangulat Papp Imre r.szds. gazdasági tiszt személyét illetően egyre fenyegetőbb. Ez főleg az élelmiszerellátás kiosztása körül nyilvánul meg, ahol ugyanis Papp Imre bizalmasa egy Vásárhelyi nevű internált osztja ki az egész Kapitányság részére az élelmiszert és a legnagyobb megbotránkozására mindenkinek ő ad utasításokat ilyen vonatkozásban a rendőröknek.

Az őrszemélyzet nem nézi jó szemmel azt, hogy a Kapitányság tiszt kara kapott csak élelmiszert a legutóbb megtett vidéki út eredményéből. Itt ugyanis az a helyzet, hogy a környékbeli gyárak különböző természetbeni juttatásokat adtak a Kapitányság számára (reszelők, fésűk, liszt) és ezekből a legénység nem kapott semmit, azzal az indoklással, hogy a tisztikarnak jóval kevesebb az ellátása.

Az őrsemélyzet, sőt az egész Kapitányság várja a megváltó „B” listát, amikor Pap Imre helyett egy demokratikusan gondolkodó és cselekvő gazdasági tiszt fogja irányítani az ellátást.

A jobb idők beálltával igen fontos kérdésként merült fel az a tény, hogy a II/A [alegység]nek nincs egyenruhája. A rongyos ruha a köppenynél [!] alatt még jó volt, úgy, ahogy. Sürgős intézkedést várnak ezirányban.[!]

A bakancsok elkészítését ellenőrizni kellene az őrsemélyzet véleménye szerint, mert spekulációnak tudják be azt, hogy szinte napok alatt válnak használhatatlanná az új lábbelik.

A demokrácia harcát a reakció ellen érdeklődve figyelik. A hangulat egy-két kivétellel szembe helyezkedő a múlt rezsimmel és a népi demokratikus erőktől várják úgy az országot, mint a saját érdekük megvédését.

Szabadság!
Süle József
rendőrnagy[omozó]alhadnagy
frakciótitkár

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 106. l.

Másolat

M. államrendőrség pesterzsébeti ker. kapitánysága

103. sz. őrszoba

Jelentés
1946. évi március hó 24-én

Jelentem, hogy a 103-as őrszoba legénysége „Szabad Nép” előfizetése megtörtént nagy nehezen, mert nem volt a legénységnek pénzük, sajnos akad valaki közülük olyan, aki az újságot eltulajdonítja saját céljaira, majd igyekszem Schenek bajtársammal együtt az illető bajtárs fülét megfogni.

Nagyon jó hangulat uralkodik az őrszobában a Schenek bajtársunkkal és az új alhadnagyainkkal megszaporoztunk [!], reméljük, hogy ők tovább is a közvetlenséget fenn fogják tartani a legénységgel.

Ez nagyon nagy megütközve találtuk Hegedüs Gyula kilépett a K.P. pártból nem tudjuk tőle kivenni. [!]

A múlt héten Páhány és Antal kétnapi elzárása nagyon meglepett bennünket, mert ha már el is vannak zárva, de oda ahol tudjuk, hogy milyen tetves egyének is voltak lezárva és nem szeretnénk, ha az őrszobára is felhoznának belőlük.

Az őrszoba legénysége nevében gratulálunk Krasznai osztályparancsnoknak és az új alhadnagyainak, reméljük erősödni fogunk a kommunista tisztok és altisztek szaporodásával.

Kmt.

Barcza Károly s. k.

Knopfler Pál
pártcsop[ort] titkár.

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 107. l.

133. sz. őrszoba

Hangulatjelentés

Jelentés az 1946. évi március hó 22-től 28-ig történt őrsozobai hangulatról.

Jelentem, hogy a kommunista lakosság nincs megelégedve a párttal, és azt kérdezi, hogy miért a papok osztják ki az U.N.R.A. küldeményeket és miért nem valami szociális intézmény intézi. Mert a papság megint a maguk malmára hajtja a vizet, és propagandát csinálnak belőle.

A rendőr legénység a 27-én elhangzott frakció ülésen történeteket tudomásul vette, és az ottan elhangzott felszólalások után reméli, hogy szebb napok fognak következni.

Az őrszobában a rend és a fegyelem kifogástalan, és az emberek pontosan végzik a kötelességüket.

Korbell István
rendőr

PIL 274. f. 11/4. ő. e. 111. l.

Címkék:

[választás](#) ^[2]

[nemzetgyűlés](#) ^[3]

[hangulatjelentés](#) ^[4]

[rendőrség](#) ^[5]

Kiadás: 7. évfolyam (2007) 2. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/kozvelemenykutatások__rendorsegi_hangulatjelentések_19451946.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/kozvelemenykutatások__rendorsegi_hangulatjelentések_19451946.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/valasztas>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/nemzetgyules>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/hangulatjelentés>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/rendorseg>